

# Sundhedsklynge Syd

Møde i Politisk sundhedsklynge Syd  
Den 28. september 2022

Alberte Bryld Burgaard, velfærdsdirektør, Ishøj Kommune  
Birgitte Rav Degenkov, hospitalsdirektør, Amager og Hvidovre Hospital

# Ansvarsområder for SSU og sundhedsklynger

## SSU

- Udarbejde udkast til **sundhedsaftale**, der efterfølgende skal besluttes af kommunalbestyrelser og regionsråd
- **Indgå samarbejdsaftaler** – som en del af sundhedsaftalen - som beskriver arbejdsdeling og samarbejde mellem aktører
- **Drøfte emner**, der er relevante for sammenhængen i forløb mellem sygehuse, almen praksis og kommunale tilbud
- **Understøtte** ifm. implementering af nationale handleplaner og -aftaler
- **Fastlægge fælles rammer og retning for udviklingen** af det tværsektorielle samarbejde og samarbejdet på tværs af regionens sundhedsklynger
- **Drøfte og indstille relevante udviklingstiltag** i sundhedsklyngerne til udbredelse på tværs af sundhedsklynger.
- Drøfte **praksisplan for almen praksis** forud for vedtagelse samt almen praksis rolle i samarbejdet mellem region, kommuner og almen praksis i relation til sundhedsaftalen
- **Drøfte og skabe ensartethed i sundhedstilbud** på tværs af sundhedsklynger mhp. geografisk lighed.

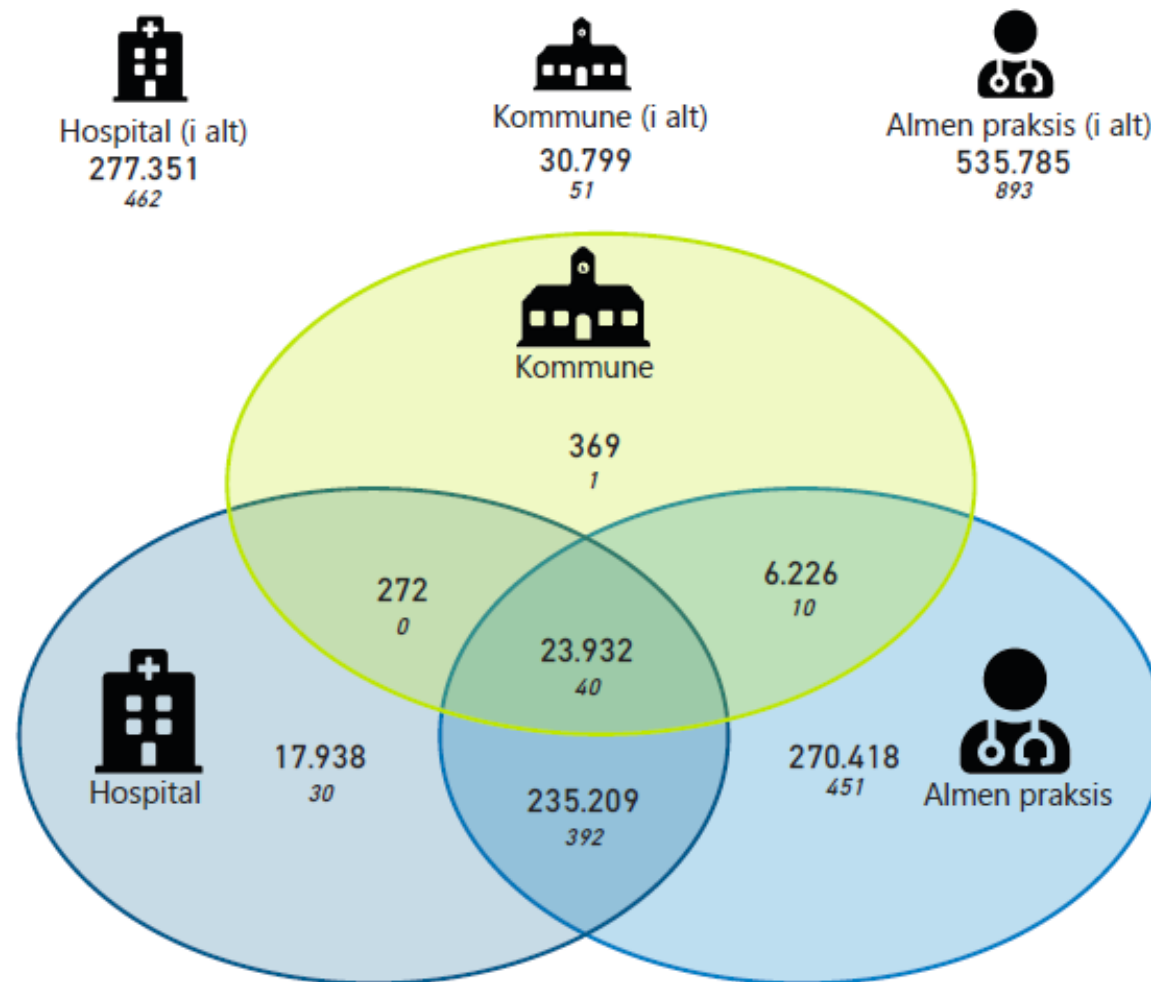
## Sundhedsklynger

- **Ansvar for den fælles population** i sundhedsklyngen
- **Styrke sammenhæng og bedre forløb for borgere**, der har forløb på tværs af sektorer
- **Drivende i en styrket forebyggelse**, kvalitet og omstilling af det nære sundhedsvæsen
- **Prioritere indsatser**, der imødekommer de lokale behov og som sikrer bedre og mere sammenhængende patientforløb
- **Prioritere fælles midler i sundhedsklyngen**
- **Aftale lokale modeller** for bedre patientforløb, der har fokus på kvalitet og øget nærhed fx for udvalgte grupper
- **Sætte en fælles retning** for og implementering af kvalitetstiltag, handlingsplaner og forløbsprogrammer
- **Drøfte initiativer, der har politisk eller økonomisk betydning**
- **Følge og drøfte centrale nøgletal og data for populationen** inden for sundhedsklyngen, som kan understøtte et tæt samarbejde og strategisk prioritering af sundhedsindsatser.

## Fælles populationsansvar i Sundhedsklynge Syd

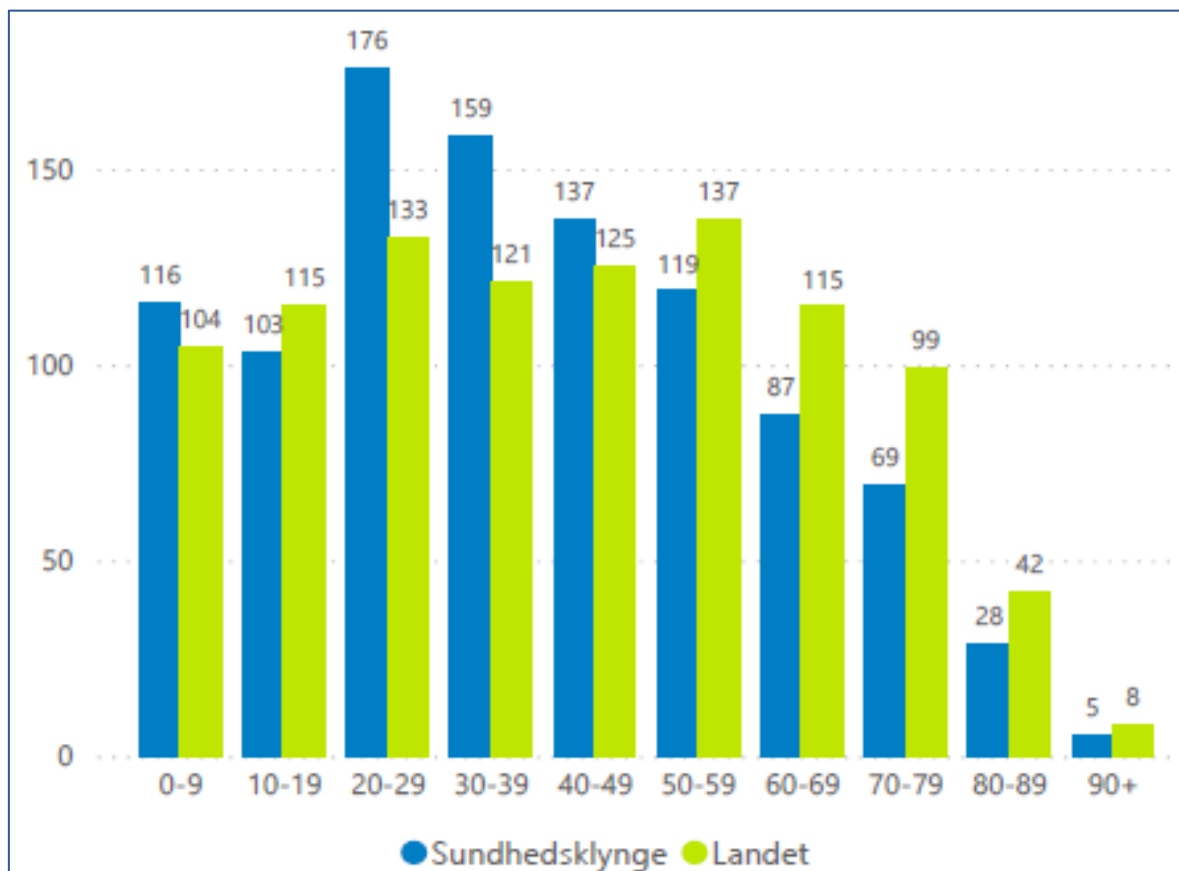
- Sundhedsklynge Syd skal arbejde og samarbejde med afsæt i det **fælles populationsansvar**
- Populationsansvaret dækker i bred forstand over et **fælles ansvar for borgere**, som hospitaler, kommuner og praktiserende læger er fælles om
- **Sundhedsklyngerne skal skabe sammenhæng** for de fælles borgere, og derigennem bidrage til at **skabe lighed i sundhed**.

## Antal borgere i Sundhedsklynge Syd med kontakt til sundhedsvæsenet fordelt på sektorer, 2021



# Populationen i Sundhedsklynge Syd

Antal borgere i sundhedsklyngen og hele landet fordelt på aldersgrupper, pr. 1000 , 2022



Samlet set er der 610.027 borgere i Klynge Syd

Klynge Syd har en **relativt ung population**, sammenlignet med resten af landet, bl.a. fordi Københavns Kommune har en ung befolkning sammenlignet med resten af klyngen

I Klynge Syd har 102.669 borgere en **kronisk sygdom (2022)**. Det svarer til 168 pr. 1000 borgere.

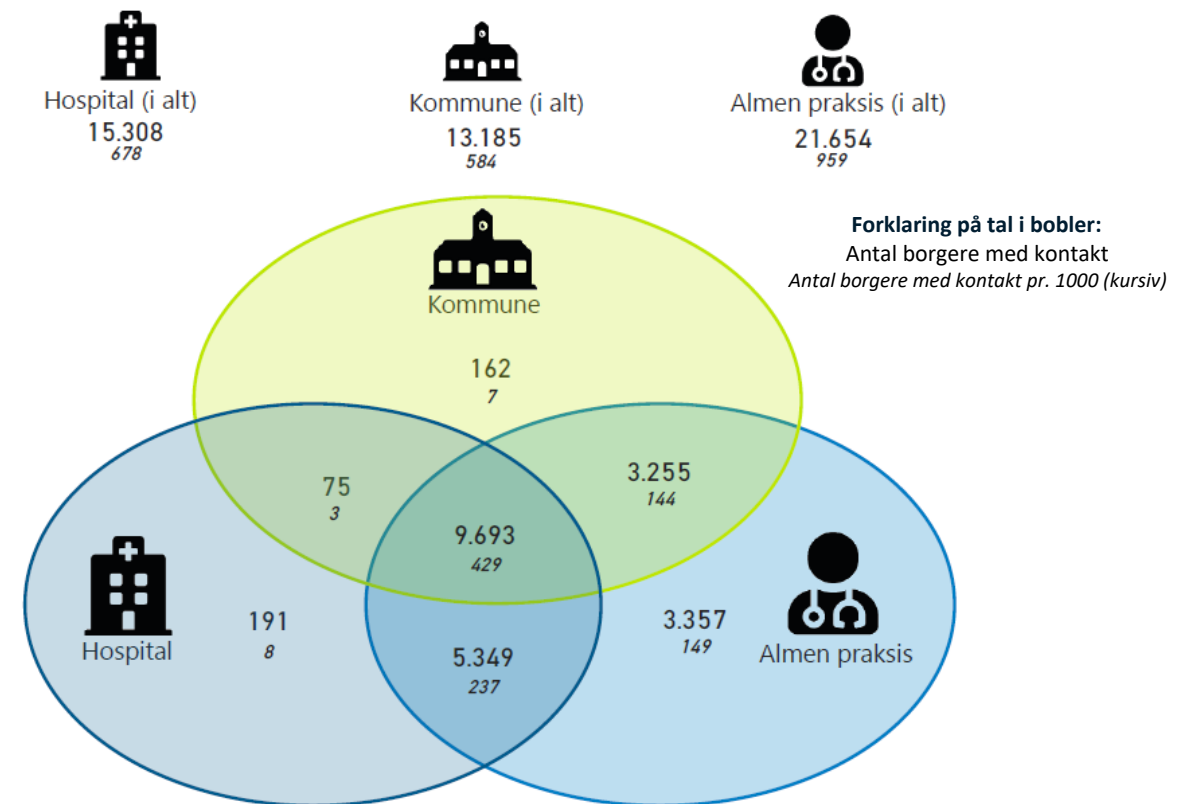
Flest borgere med kronisk sygdom i **Brøndby Kommune** (211 borgere pr. 1000) og færrest i bydelene **Valby, Vesterbro og Amager** (139 borgere pr. 1000 borgere, samlet set)

# Ældre borgere 80+ er en vigtig målgruppe for samarbejdet i Sundhedsklynge Syd

Antal ældre (80+ år) fordelt på kommuner i sundhedsklyngen, pr. 1000 ældre, 2022

Bopælskommune	Antal ældre	Antal ældre (pr. 1000)
Albertslund	1.327	48
Brøndby	1.943	55
Dragør	1.039	71
Glostrup	1.273	54
Hvidovre	2.617	49
Høje-Taastrup	2.369	45
Ishøj	841	36
København	5.427	19
Rødovre	2.227	54
Tårnby	2.097	49
Vallensbæk	802	49
<b>Sundhedsklyngen</b>	<b>21.962</b>	<b>36</b>
<b>Hele landet</b>	<b>312.354</b>	<b>53</b>

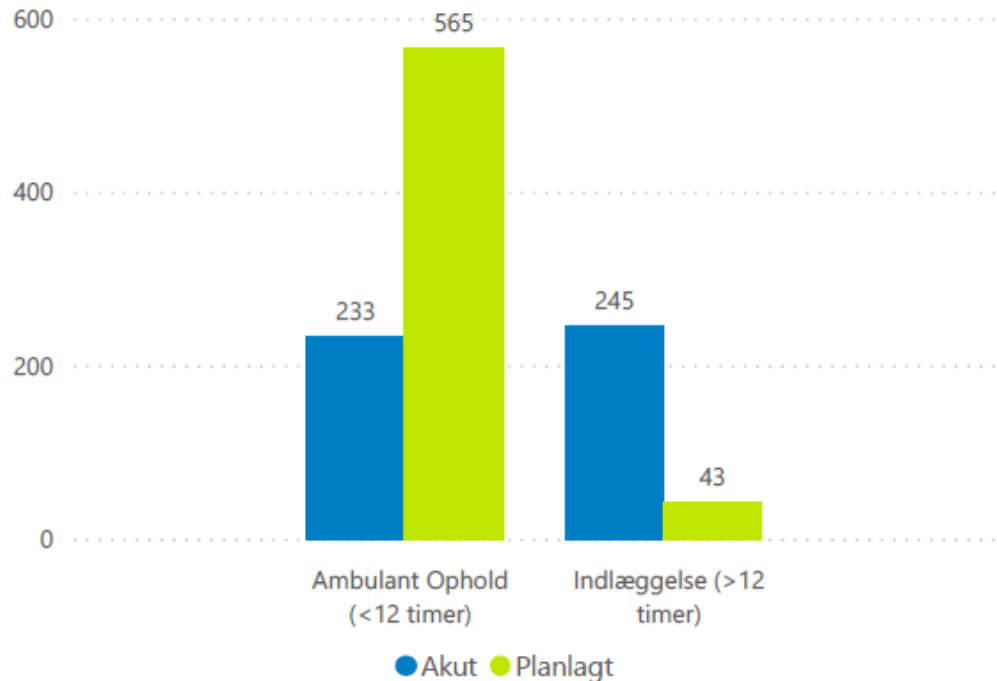
Antal ældre (80+ år) i sundhedsklyngen med kontakt til sundhedsvæsenet fordelt på sektorer, 2021



Kilde: Datapakke Klynge syd, Sundhedsdatastyrelsen.

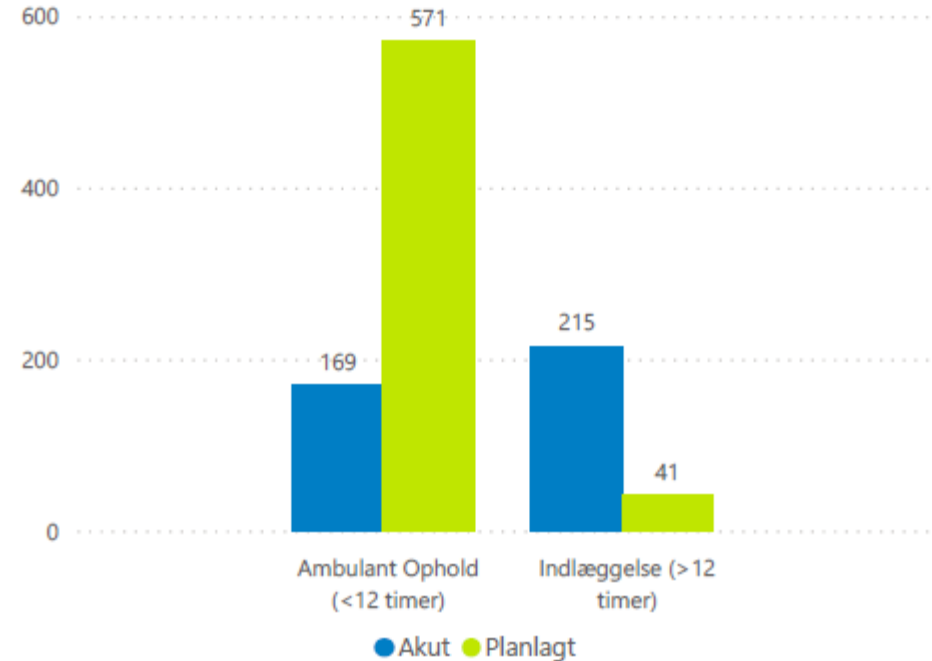
# Mange akutte indlæggelser af ældre borgere på 80+

Antal ældre (80+ år) med indlæggelse og/eller ambulante ophold fordelt på akut og planlagt, opgjort for sundhedsklyngen pr. 1000 ældre, 2021



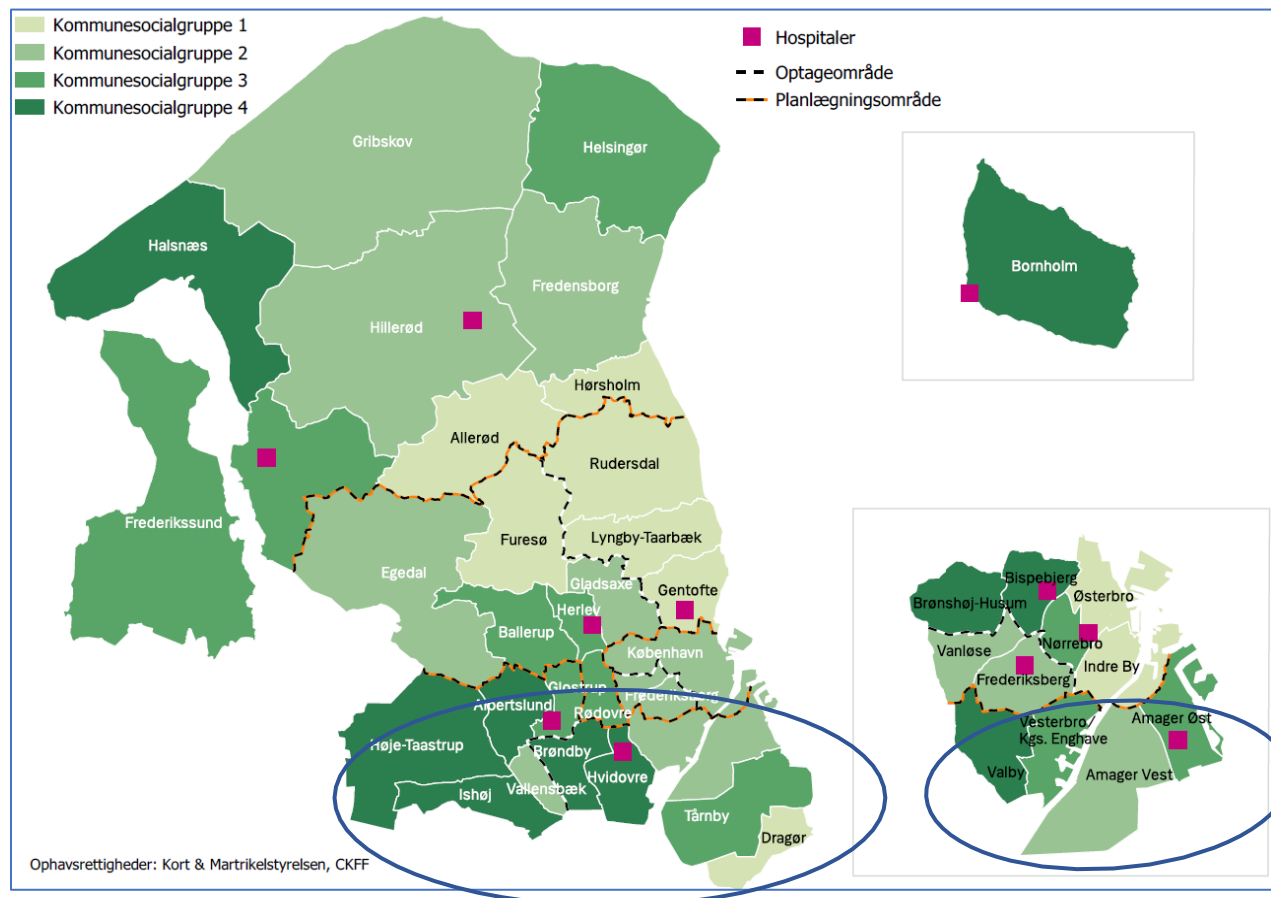
Kilde: Datapakke Klynge syd, Sundhedsdatastyrelsen.

Antal ældre (80+ år) med indlæggelse og/eller ambulante ophold fordelt på akut og planlagt, opgjort for hele landet pr. 1000 ældre, 2021



Kilde: Datapakke Klynge syd, Sundhedsdatastyrelsen.

# Stor social ulighed inden for planlægningsområdet



**Kommunesocialgrupper fra 1-4 er opgjort ud fra:**

- Andel med kort uddannelse
- Andel uden for arbejdsmarkedet
- Gennemsnitlig bruttoindkomst

**Planlægningsområde Syd består af bydele/kommuner i kommunesocialgruppe 1-4:**

- 6 ud af 10 kommuner i planområde syd er placeret i kommunesocialgruppe 4
- Stor social ulighed inden for planlægningsområdet
- Forventeligt stor variation i sundhedsadfærd

# Udfordringer med daglig rygning og usundt kostmønster i flere kommuner

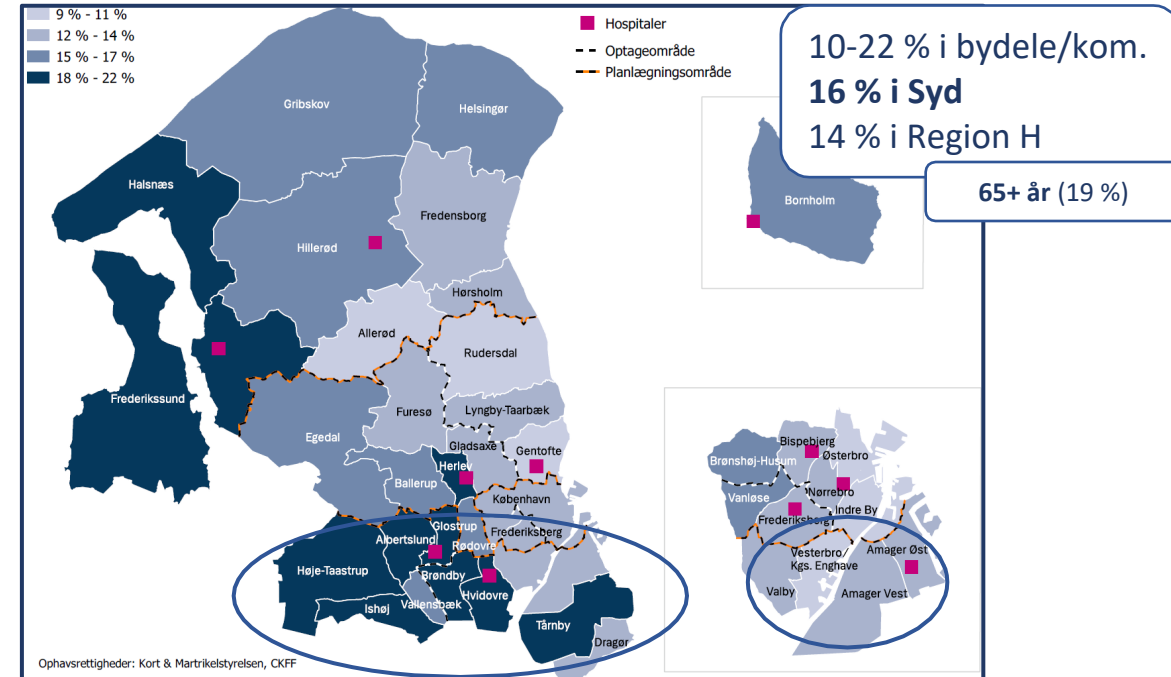
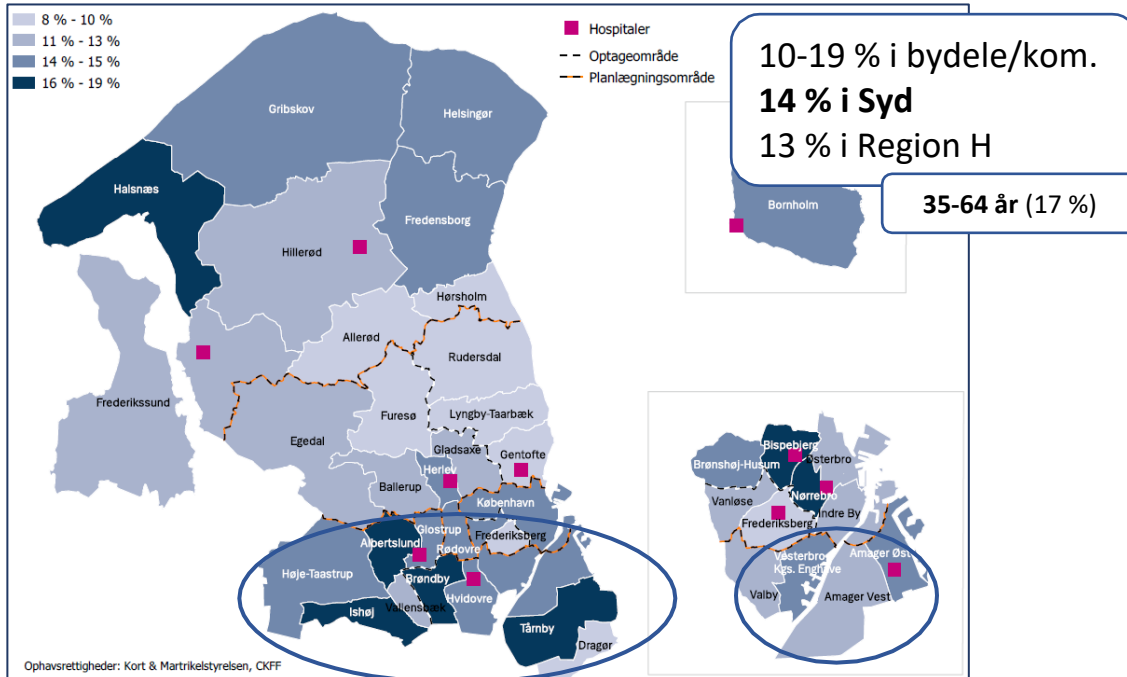
## Borgere som ryger **dagligt**:

- Stor spredning blandt kommunerne
- Generelt en højere forekomst i de kommuner, hvor de sociale ressourcer er færrest.
- Højest forekomst i Ishøj, Albertslund, Brøndby og Tårnby kommune
- Lavest forekomst Vallensbæk, Dragør og Københavns kommune



## Borgere som har et **usundt kostmønster**:

- Stor spredning blandt kommunerne
- Generelt en højere forekomst i de kommuner, hvor de sociale ressourcer er færrest.
- Højest forekomst i Hvidovre, Tårnby, Ishøj, Høje Taastrup, Albertslund, Glostrup, Brøndby kommune
- Lavest forekomst Vallensbæk, Dragør og Københavns kommune





# Usund livsstil i flere kommuner

## Borgere med lav fysisk aktivitet i fritiden:

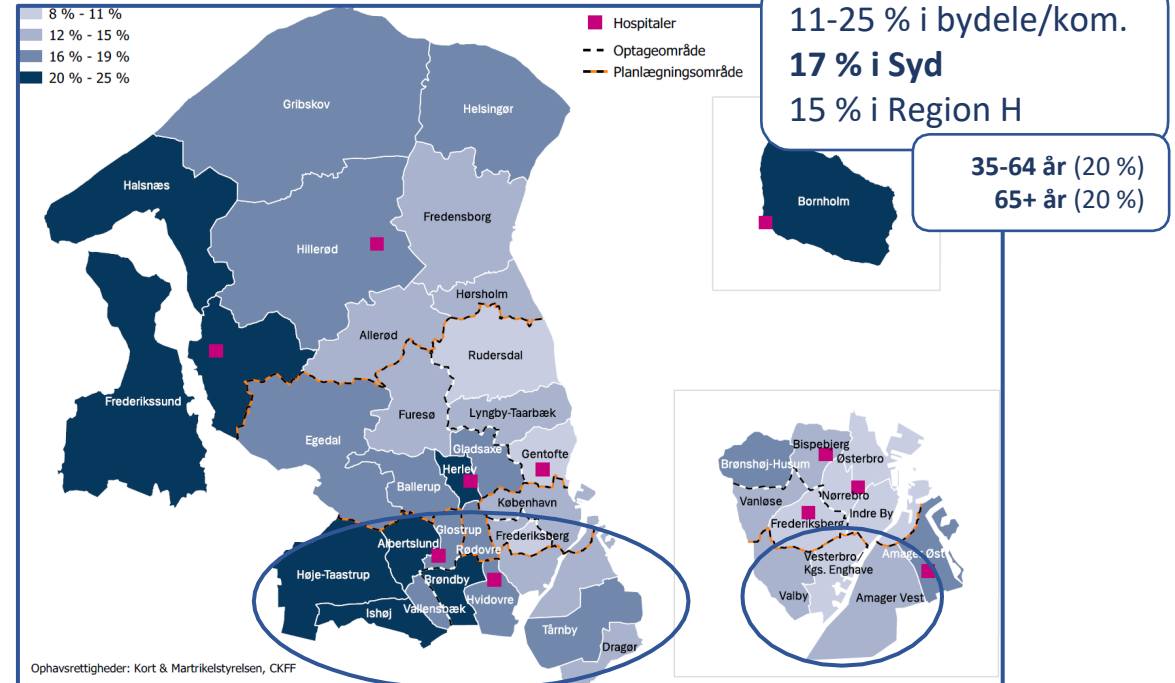
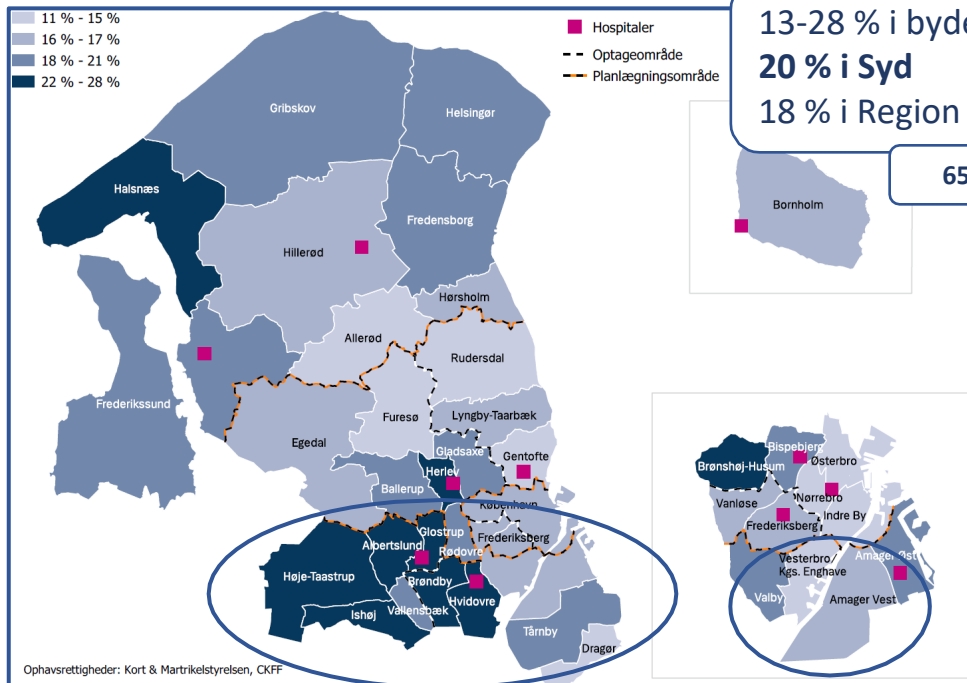


- Stor spredning blandt kommunerne
- Generelt en højere forekomst i de kommuner, hvor de sociale ressourcer er færrest.
- Højest forekomst i Ishøj, Albertslund, Brøndby og Tårnby kommune
- Lavest forekomst Vallensbæk, Dragør og Københavns kommune

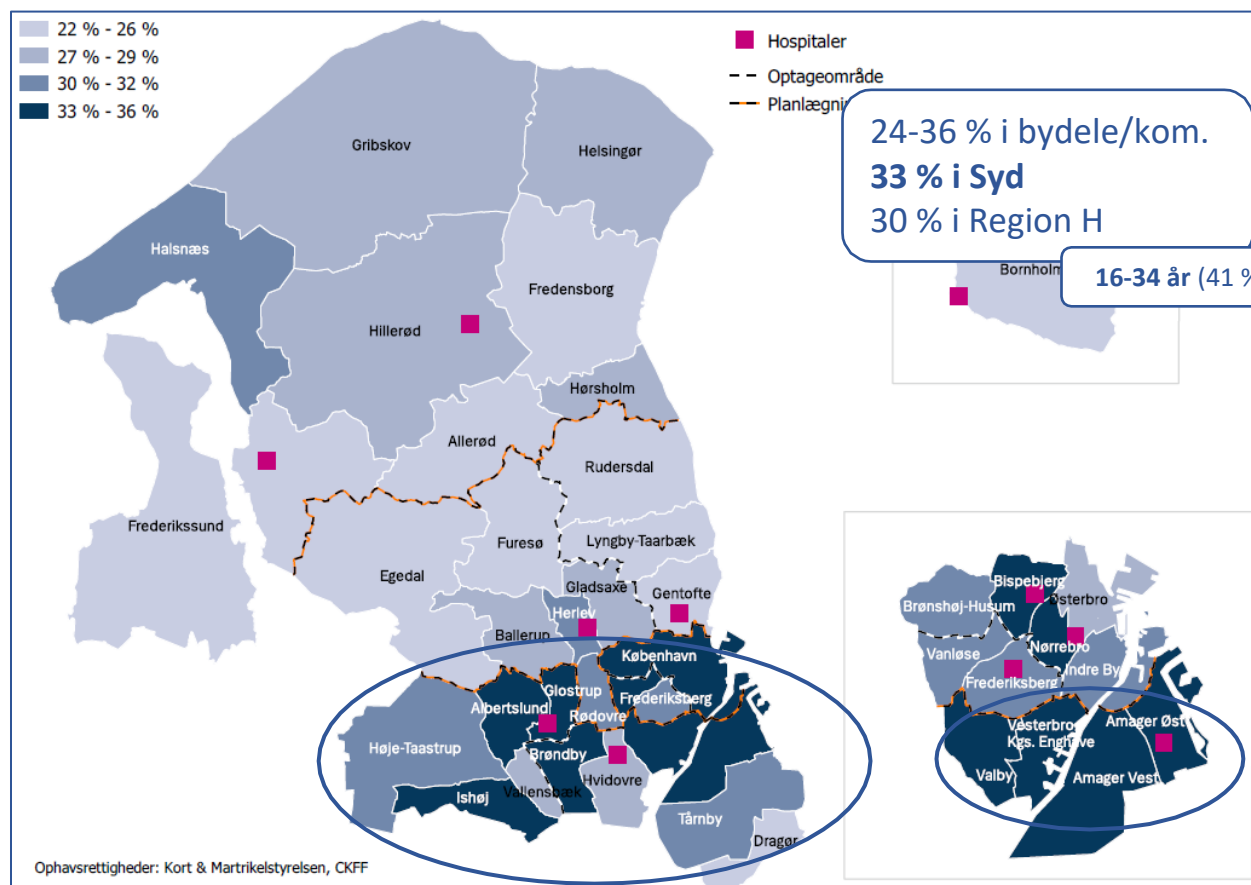
## Borgere med svær overvægt:



- Stor spredning blandt kommunerne
- Generelt en højere forekomst i de kommuner, hvor de sociale ressourcer er færrest.
- Højest forekomst i Ishøj, Albertslund, Brøndby og Tårnby kommune
- Lavest forekomst Vallensbæk, Dragør og Københavns kommune



# Høj score på stresskalaen i flere kommuner

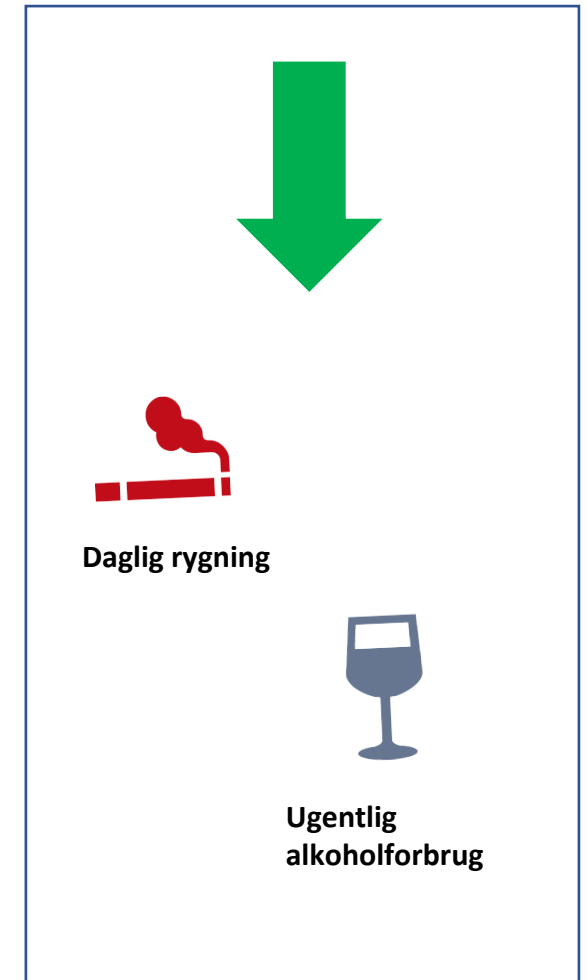
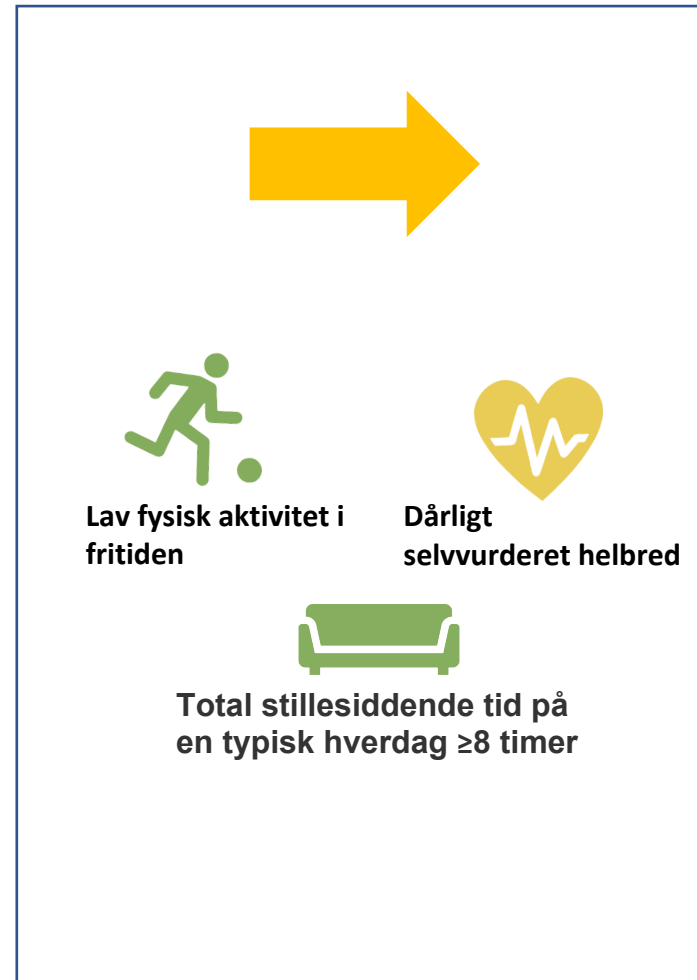


## Forekomsten af høj score på stresskalaen:

- Betydelig forskel i kommunerne i planområde syd - Andelen varierer fra 22 % til 36 %
- Højest forekomst i København, Ishøj, Albertslund, Glostrup og Brøndby Kommune
- Lavest forekomst i Vallensbæk, Hvidovre og Dragør Kommune

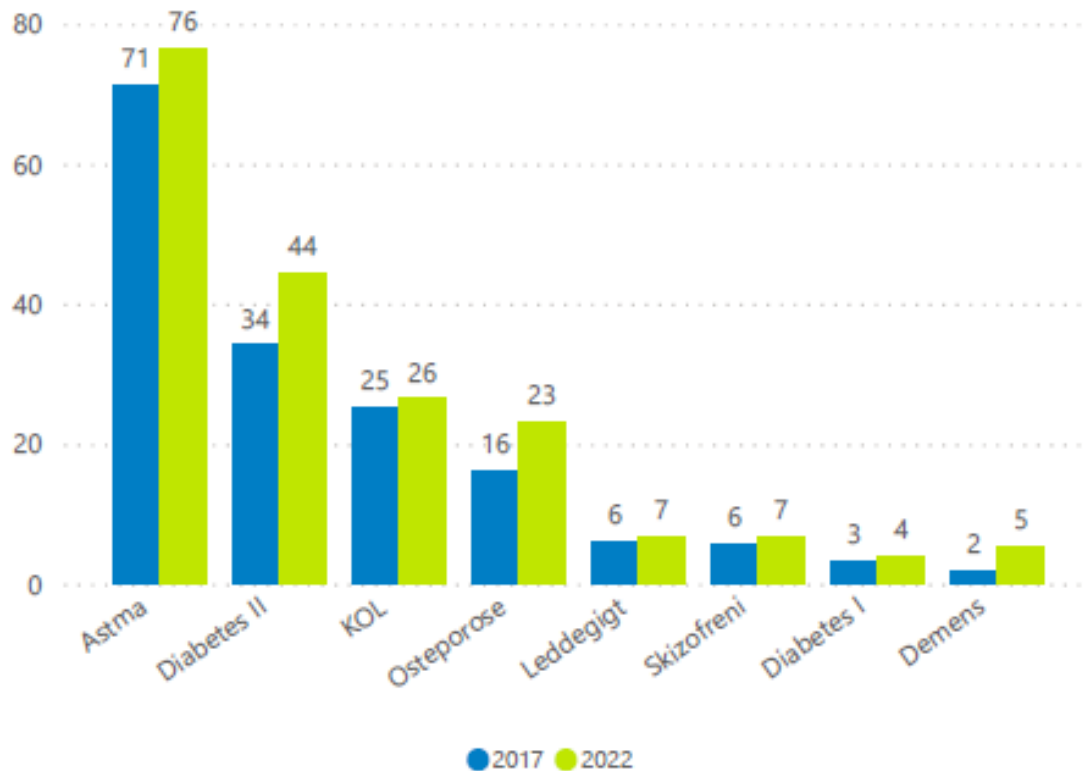


# Negativ udvikling i risikofaktorer og sundhedsadfærd i Planlægningsområde Syd



# Særlige udfordringer med diabetes II og astma

Antal borgere i sundhedsklyngen med udvalgte kroniske sygdomme  
2017 og 2022, pr. 1000 borgere



Kilde: Datapakke Klynge syd, Sundhedsdatastyrelsen.

## Særlige sundhedsudfordringer i Sundhedsklynge Syd:

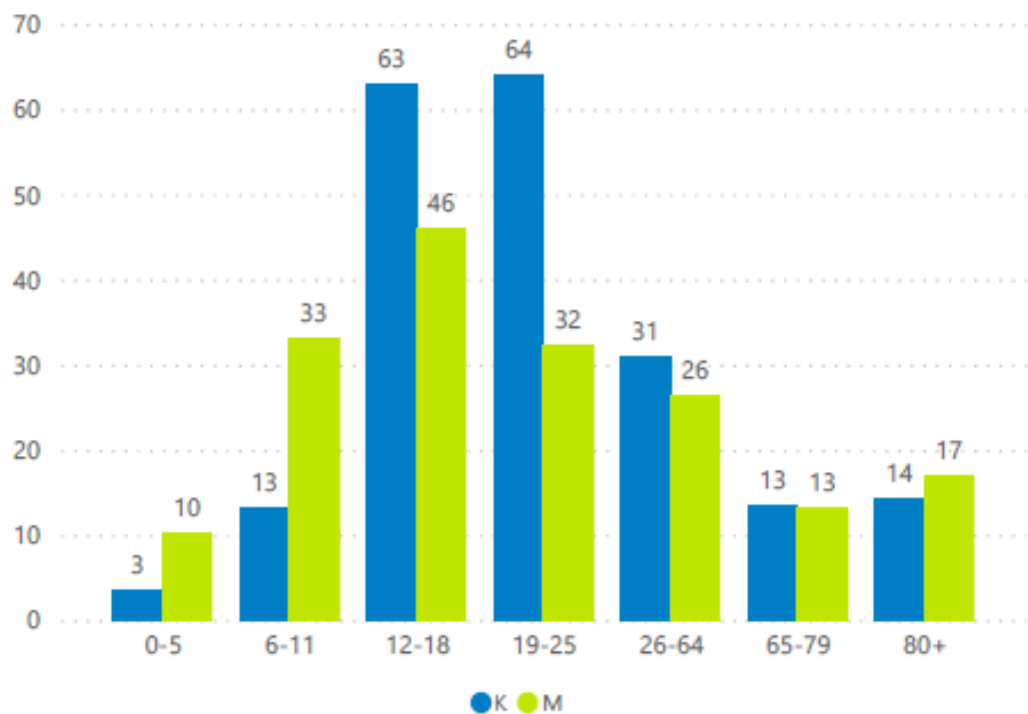
- Siden 2017 har der været en negativ udvikling i antallet af borgere med kroniske sygdomme, på alle udvalgte sygdomme i Sundhedsklynge Syd
- Særligt ses en udfordring i forhold til diabetes II, astma og osteoporose

## Fordeling blandt kommunerne i Sundhedsklynge Syd:

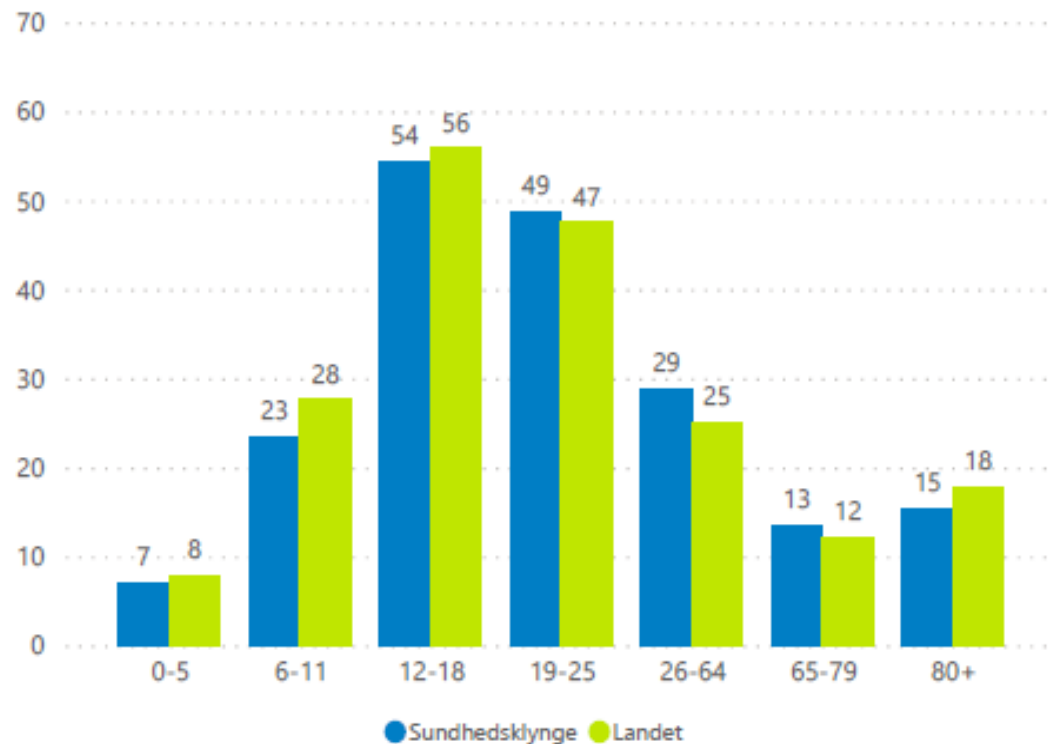
- Samlet set i Sundhedsklynge syd har 168 borgere pr. 1000 en **kronisk sygdom**
- Der er **flest borgere** med kronisk sygdom i **Brøndby kommune** (211 pr. 1000 borgere)
- Der er færrest borgere med kronisk sygdom i Københavns kommune (139 pr. 1000 borgere)
- Både i **Ishøj kommune** (200) og **Albertslund kommune** (208) har 200 borgere pr. 1000 eller derover en kronisk sygdom

# Særligt unge kvinder er i kontakt med psykiatrisk sygehusvæsen

Antal borgere med psykiatrisk sygehusophold fordelt på alder og køn i sundhedsklyngen, pr. 1000 borgere, 2021



Antal borgere med psykiatrisk sygehusophold fordelt på alder i sundhedsklyngen og hele landet, pr. 1000 borgere, 2021



# En fælles forpligtelse



Den demografiske udvikling i klynge Syd med flere ældre, usund livsstil, flere med kronisk sygdom, dårlig mental sundhed mm. betyder, at både hospitaler, almen praksis, psykiatrien og kommunale funktioner bliver mere og mere gensidigt afhængige af hinanden.

Det er derfor afgørende at vi fortsat udvikler et godt tværsektorielt samarbejde med fokus på borgere og patienter.

# Parter i sundhedsklynge Syd (somatik)

- Amager og Hvidovre Hospital (3 matrikler)
  - Hvidovre Hospital (Akuthospital)
  - Amager Hospital (Medicinsk afdeling og Akutklinik)
  - Glostrup Hospital (Medicinsk Afdeling og Akutklinik)
- Rigshospitalet
  - Mindre optageområde og specialiseret behandling: bl.a. kræft, rheumatologi og nefrologi
- PLO-Hovedstaden
  - Ca. 170 lægepraksisser

- Albertslund Kommune
- Brøndby Kommune
- Dragør Kommune
- Glostrup Kommune
- Tårnby Kommune
- Hvidovre Kommune
- Høje Taastrup Kommune
- Ishøj Kommune
- Vallensbæk Kommune
- Københavns Kommune
- Rødovre Kommune (psykiatri)

# Baggrund for inspirationskatalog

---



Inspirationskataloget er udarbejdet med henblik på at lave en overlevering af det hidtidige tværsektorielle samarbejde til den nye Sundhedsklynge Syd.



Formålet med kataloget er derfor at give et tilbageblik på, hvordan og hvad der er arbejdet med i Planområde Syd, ift. sundhedsaftalen og indsatser på både det somatiske og psykiatriske område.



# Målrettede indsatser ud fra sundhedsaftalen

## Visioner

- Mere sammenhæng i borgerens forløb
- Mere lighed i sundhed
- Mere samspil med borgerne
- Mere sundhed for pengene

## Principper

- Borgerne skal med fra start
- Helhedssyn omkring borgeren
- Høj kvalitet - men plads til forskellighed og udvikling lokalt
- Effektiv ressourceudnyttelse
- Fælles kompetenceudvikling
- Klar opgave- og ansvarsfordeling
- Sammenhængskraft
- Fælles ansvar for borgernes sundhed

## Fokusområder

### Sammen om ældre og borgere med kronisk sygdom

#### Mål:

- Alle borgere med flere sygdomme oplever en samlet indsats med udgangspunkt i deres behov og ønsker
- Alle ældre syge borgere opholder sig der, hvor deres behov varetages bedst muligt

### Sammen om børn og unges sundhed

#### Mål:

- Vi udvikler og styrker vores tilbud til sårbare gravide og småbørnsfamilier med afsæt i deres behov og ressourcer
- Alle børn og unge, der viser tegn på mistrivsel, får den rette hjælp i tide

### Sammen om borgere med psykisk sygdom

#### Mål:

- Alle borgere med psykisk sygdom oplever, at der tages hånd om deres samlede behov – også i forbindelse med anden sygdom
- Alle borgere med psykisk sygdom skal opleve et koordineret udskrivningsforløb

# Den gode overgang for borgeren



## Hvorfor er det vigtigt?

- Borgerne/patienterne skal opleve sammenhængende forløb på tværs af kommuner, hospitaler og praktiserende læger
- Forebygge genindlæggelser

## Hvordan arbejder vi med det tværsektorielt?

- Forbedre udskrivningskoordinationen ved øget fokus på tværsektoriel kommunikation og koordinering
- Brobyggerygeplejersker på Amager og Hvidovre Hospital
- Forskellige modeller for kommunal visitation
- Kommunal kiggeadgang til Sundhedsplatformen (SP link)
- Netværksmøder for borgere med forløb i psykiatrien

# 72 timers behandlingsansvar

## Hvorfor er det vigtigt?

- Forebygge genindlæggelser
- Skabe en tryk overgang for borgerne/patienterne mellem behandling på hospitalet og borgerens hjem
- Nem adgang for kommunen til lægefaglig sparring om den konkrete borger

## Hvordan arbejder vi med det tværsektorielt?

- Model for behandlingsansvar 72 timer efter hospitalsbehandling
- Modellen trådte i kraft 1. februar 2022
- Hospitalet beholder det lægelige behandlingsansvar i 72 timer efter udskrivelse, for de borgere som modtager sundhedslovsydelser i kommunen.

# IV behandling i kommunalt regi



## Hvorfor er det vigtigt?

- Ingen borgere skal opleve unødvendige indlæggelser
- Imødekomme en mere fleksibel løsning for borgere, der får IV behandling

## Hvordan arbejder vi med det tværsektorielt?

- Aftale om intravenøs behandling til borgere i kommunalt regi i Region Hovedstaden
- For at tilbyde borgere IV-behandling i eller tæt på borgerens eget hjem i stedet for på hospitalet.
- Aftalen skal sikre høj faglig kvalitet, patientsikkerhed og sammenhæng i forløb for borgere i IV-behandling i kommunalt regi på delegation fra hospitalet.
- Aftalen trådte i kraft 1. oktober 2021.
- Aftalen blev godkendt i Sundhedskoordinationsudvalget i juni 2021.

# Fælles ammeindsats



## Hvorfor er det vigtigt?

- Nye familier skal føle sig godt forberedt på og vejledt i at amme efter fødslen.
- Skabe sammenhæng i den vejledning, familierne får omkring amning af det nyfødte barn

## Hvordan arbejder vi med det tværsektorielt?

- Udvikler et fælles sprog og basisviden om amning, som går på tværs af hospital og kommuner
- Fælles tværsektoriel kompetenceudvikling i ammevejledning i samarbejde med Kompetencecenter for amning

# Fælles overvægtsindsats



## Hvorfor er det vigtigt?

- Styrke indsatsen for personer med svær overvægt, som ikke opfylder kriterierne for eller ikke er egnede til kirurgisk behandling.

## Hvordan arbejder vi med det tværsektorielt?

- Opstart af Klinik for Overvægt og Ernæring på Amager og Hvidovre Hospital
- Tværsektorielt samarbejde for de borgere, som vil have gavn af ny medicinsk behandling kombineret med moderne måltidserstatning og øget fysisk aktivitet.

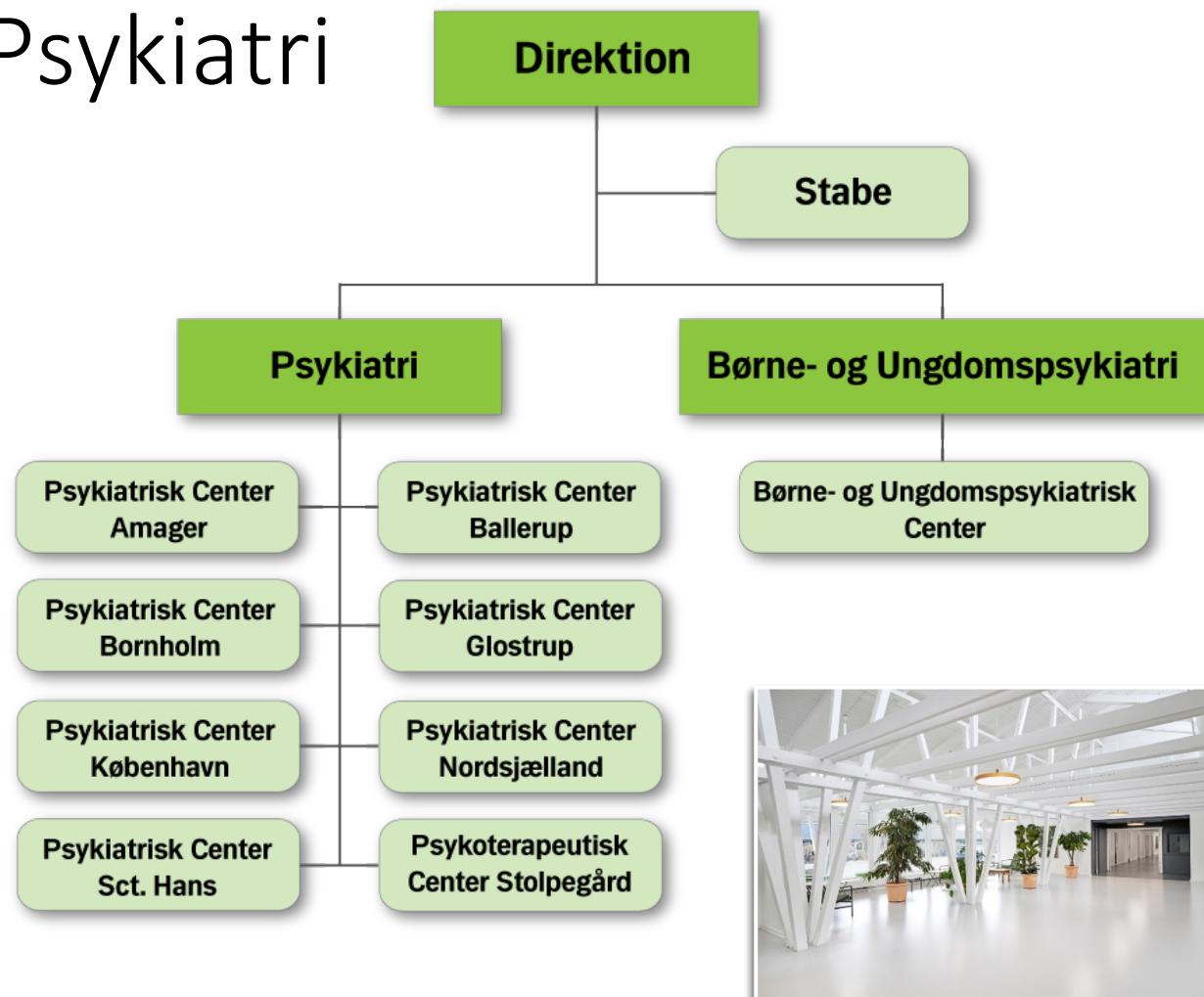
# Møde i Politisk Sundhedsklynge Syd 28. september 2022

Vicedirektør Lone Bjørklund, Region Hovedstadens Psykiatri

# Region Hovedstadens Psykiatri – ét hospital

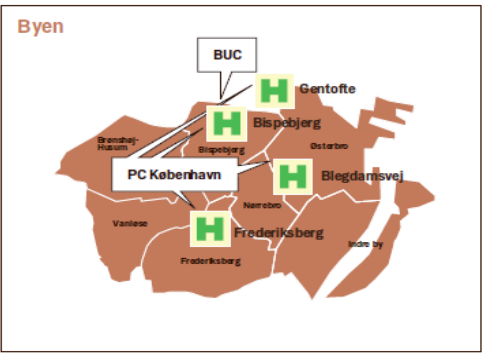
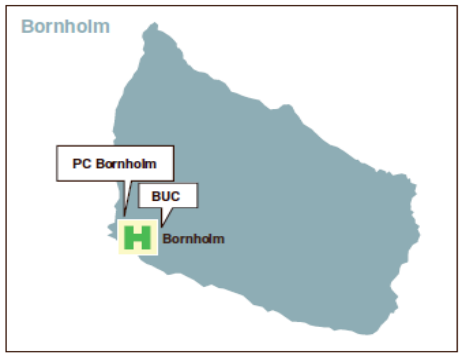
- Region Hovedstadens Psykiatriske Hospital
- Udredning og behandling af patienter med moderat til svær psykisk sygdom
- Optageområde på ca. 1,85 mio. borgere
- 1 børne- og ungdomspsykiatrisk center
- 8 psykiatriske centre
- Budget: **3,5 mia. kr.**
- Ca. **51.000** patienter
- Ca. **5.430** medarbejdere

Data fra 2021





**H** Psykiatrisk center



# Psykiatrien deltager i alle 5 sundhedsklynger



- En direktionsrepræsentant deltager som bisidder i de politiske sundhedsklynger
- En direktionsrepræsentant/centerchef er fast repræsentant i de faglige sundhedsklynger

# Hvad har psykiatrien arbejdet med - signaturindsats

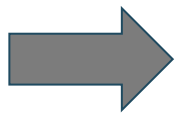
- Grundlaget for det tværsektorielle samarbejde på det psykiatriske område er beskrevet i tværsektorielle samarbejdsaftaler.
  - **Der er én samarbejdsaftale på voksenområdet og én samarbejdsaftale på børne- og ungeområdet**
- Parterne har aftalt, at **tværsektorielle netværksmøder er det arbejdsredskab**, der bruges i det tværsektorielle samarbejde.
- Der er udviklet **en fælles skabelon for tværsektorielle netværksmøder**. Skabelonen understøtter, at der tages udgangspunkt i borgerens ønsker og behov samtidig med, at der bliver samlet struktureret op på de aftaler, der indgås på netværksmødet, så alle ved, hvem der har ansvar for at gøre hvad efter mødet.
- Psykiatriens signaturindsats har sat fokus på **den tværsektorielle implementering af aftalen** om de tværsektorielle netværksmøder med brug af den fælles skabelon.
- Der er **fælles uddannelse** i mødeledelse for både regionale og kommunale medarbejdere

# Forebyggelse af tvangsindlæggelser

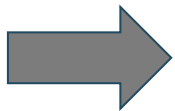
- I 2022 har der været sat fokus på, hvordan psykiatrien sammen med kommunerne kan arbejde med at forebygge tvangsindlæggelser
  - Når en borger bliver tvangsindlagt, kommer borgeren fra **primærsektoren**, hvor kommuner og almen praksis er tættest på borgeren.
  - Det er derfor vigtigt at have et godt og tæt samarbejde, så **medarbejdere i primærsektoren bliver bedre til at spotte tidlige tegn på udvikling af en tilstand**, der kan udvikle sig til en tvangsindlæggelse.
  - Når tidlige tegn er spottet, **skal primærsektoren række ud til psykiatrien**, så der kan sættes ind med mere intensiv behandling, så tilstanden kan stabiliseres og dermed forebygge tvangsindlæggelse.
  - **Tværasektorielle netværksmøder holdes**, når der har været en tvangsindlæggelse for at forebygge, at det sker igen.

# Hvad ser Region Hovedstadens Psykiatri fremadrettet?

- Region Hovedstadens Psykiatri ser på tværs af alle 5 sundhedsklynger behov for fremadrettet at sætte fokus på følgende indsatser:

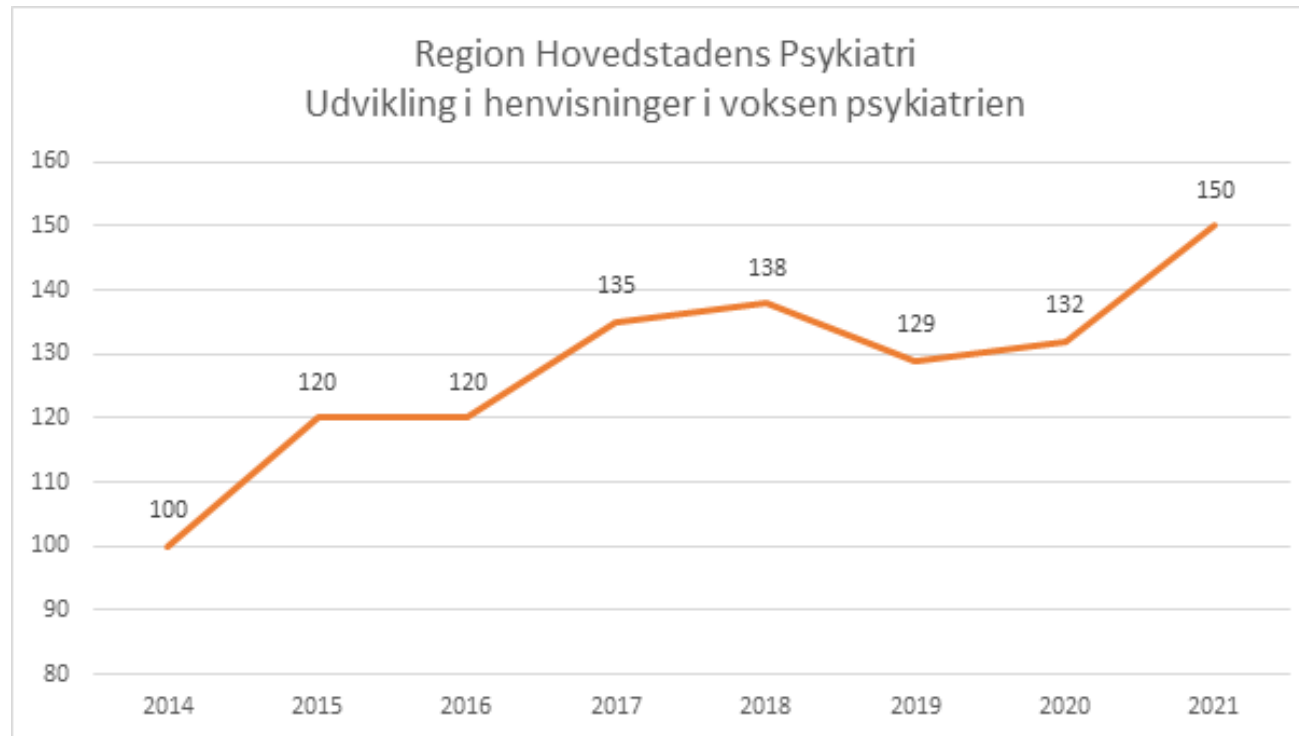


På voksenområdet anbefales, at der samarbejdes ift. at forebygge indlæggelser, genindlæggelser og tvangsindlæggelser

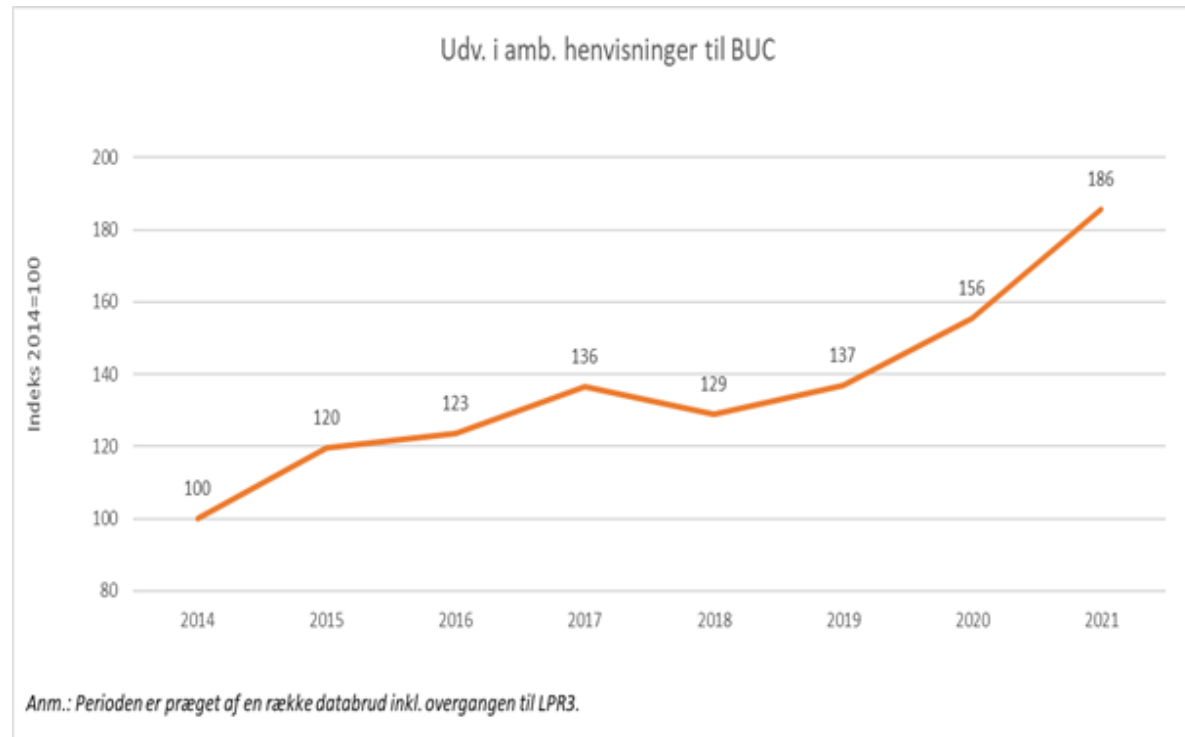


På børne- og ungeområdet anbefales, at der samarbejdes ift. at forebygge udvikling af mental mistrivsel og udvikling af psykisk sygdom hos børn og unge

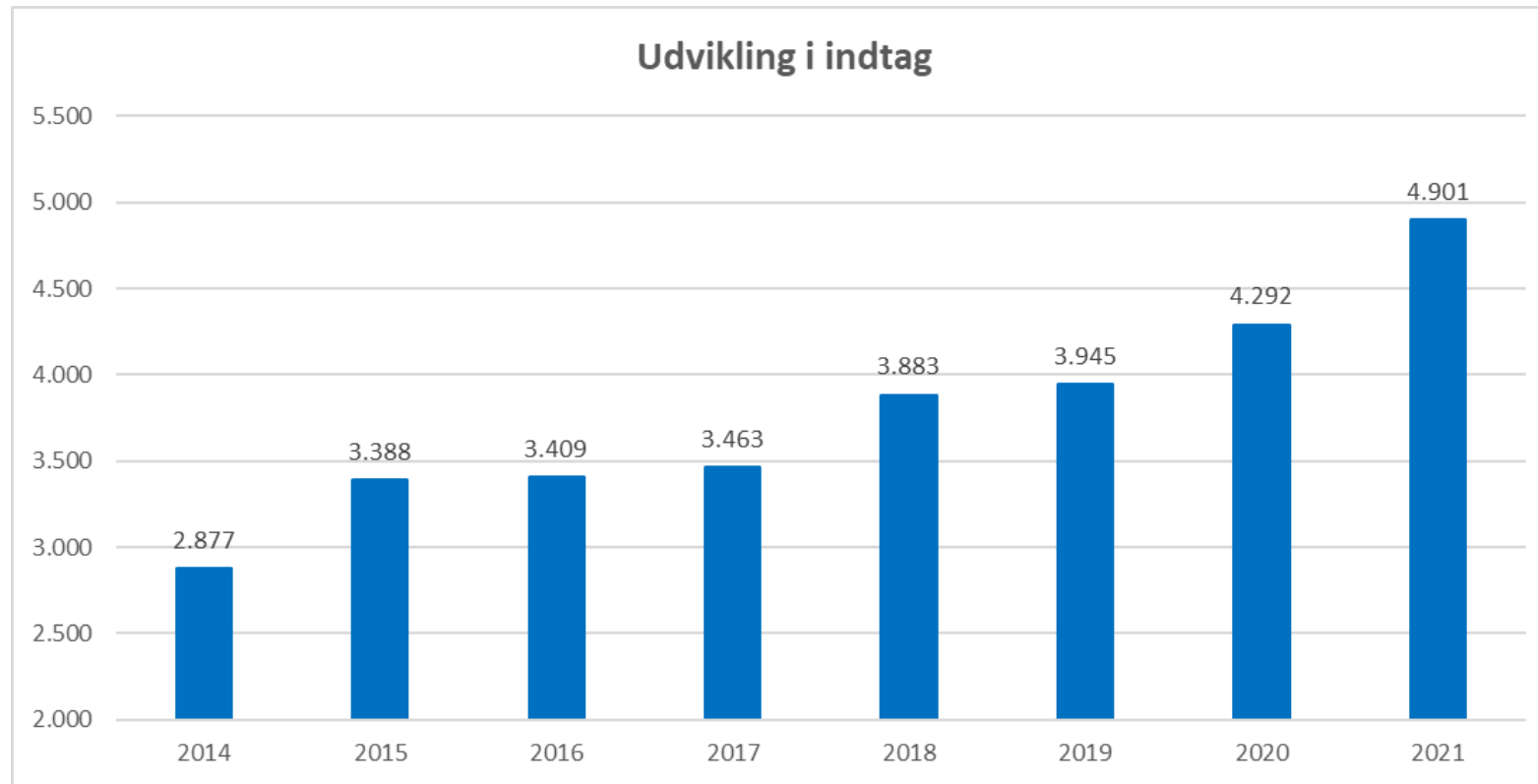
# Udviklingen i antallet henvisninger til voksenpsykiatrien



# Udviklingen i antallet henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien



# BUCs patientindtag



- Der har siden 2014 været en årlig gennemsnitlig stigning i BUCs patientindtag på 8 %
- Patientindtaget er øget med 14 % bare fra 2020 til 2021.



# De største aktuelle udfordr

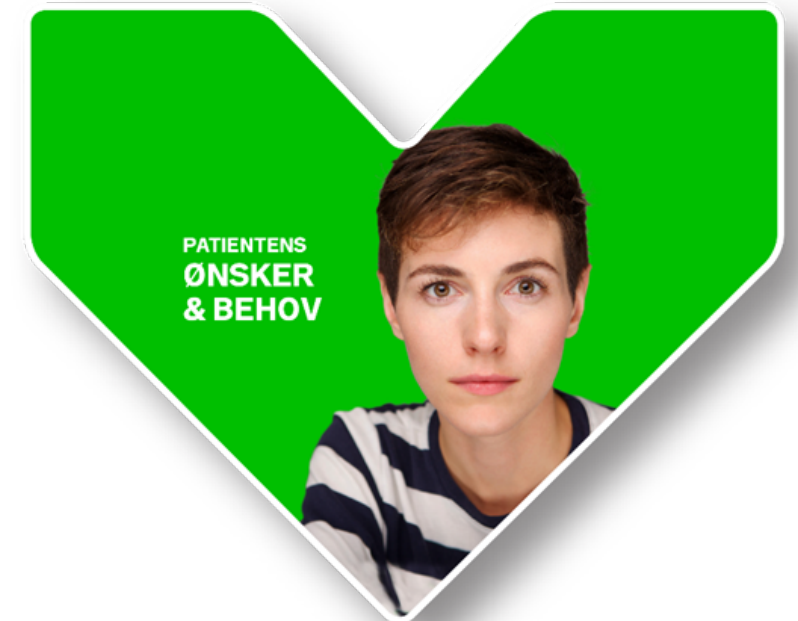
- Stor stigning i antal henvisninger på børne- og ungeområdet skaber markant øget pres
- Stigning i antal henvisninger på voksenområdet skaber øget pres på ambulans behandling
- Rekruttering af nye medarbejdere og fastholdelse af eksisterende
- De fysiske rammer

## Værdi for patienten

- FUNDAMENTET FOR EN FÆLLES FORBEDRINGSKULTUR

**KVALITET**  
I BEHANDLINGEN

**KOMPETENTE**  
MEDARBEJDERE



**EFFEKTIVE**  
ARBEJDSGANGE

# Økonomi (1/2) – tilskud fra staten til etablering af de nye sundhedsklynger

## Formål:

Opstartsmidlerne i 2022 har til formål at understøtte udvikling af konkrete indsatser i region og kommuner

## Fordeling:

- Der er afsat 80 mio. kr. i centrale midler i 2022 til sundhedsklyngerne
- Midlerne for 2022 er udmøntet gennem det generelle tilskudssystem for kommunerne og regionerne
- Andelen for Sundhedsklynge Syd er i alt 7.803.439 kr.
- 3.936.286 kr. til kommunerne og 3.867.153 kr. til regionen

# Økonomi (2/2) – tilskud fra staten til etablering af de nye sundhedsklynger

## Ramme for anvendelse:

- Rammen for anvendelse er udarbejdet af Sundhedsministeriet i samarbejde med KL og Danske Regioner
- Skal primært anvendes til udviklingsinitiativer og kan *ikke* bruges til sekretariatsbetjening eller drift
- Skal anvendes til konkrete indsatser målrettet de fælles borgere og patientforløb, der går på tværs af kommune, sygehus og almen praksis.
  - Herunder fx projekter i forhold til borgere med kroniske sygdomme, akutområdet, borgere med psykiske lidelser, unge med mental mistrivsel og sårbare ældre
- Midlerne udmøntes via bloktilskuddet, men er båndlagt til Sundhedsklyngerne, og kan ikke anvendes til andet formål

# Drøftelse: Samarbejdet i klyngen og områder klyngen vil sætte særligt fokus på

- Hvor ser vi det største behov og potentiale for udvikling af samarbejdet?
- Hvilke typer af indsatser eller målgrupper vil vi arbejde med først?
- Hvilke kriterier eller principper vil vi lægge til grund for anvendelsen af de nationalt afsatte midler for 2022 til opstarten af klyngesamarbejdet?